AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI İQTİSADİ İSLAHATLARIN TƏHLİLİ
VƏ KOMMUNİKASİYA MƏRKƏZİ

İSLAHAT İCMALI

Xüsusi buraxılış

DAŞINMAZ ƏMLAKIN İCBARİ SIĞORTASI

YANVAR 2020

- Hüquqi əsas 2
- Daşınmaz əmlakın icbari sığortası nəyi nəzərdə tutur? 3
- Daşınmaz əmlakın sığortalanması tarixi və tətbiqi 4
- Daşınmaz əmlakın icbari sığortası kimlərə aiddir 5
- Daşınmaz əmlakın icbari sığortasının təminat obyektləri 6
- Daşınmaz əmlakın icbari sığortasının əhatə dairəsi 7
- Daşınmaz əmlakın sığortalanması alqoritmi 9
- Daşınmaz əmlakın icbari sığortasına dair məlumat dəstəyi 10
- Daşınmaz əmlakın icbari sığortası (Yaşayış evləri və mənzillər) 11
- Digər daşınmaz əmlakın icbari sığortası üzrə sığorta məbləğləri 12
- Hadisə zamanı zəruri addımlar 13
- Daşınmaz əmlakın icbari sığortasının əhəmiyyəti 14

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI İQTİSADİ İSLAHATLARIN TƏHLİLİ
VƏ KOMMUNİKASİYA MƏRKƏZİ

MÜNDƏRİCAT

Daşınmaz əmlakın icbari sığortası 2011-ci il 24 iyun tarixli 165-IVQ nömrəli "**İcbari sığortalar haqqında"** Azərbaycan Respublikasının Qanunu əsasında yaradılmışdır.

HÜQUQİ ƏSAS

Daşınmaz əmlakın icbari sığortası daşınmaz əmlakın **yanğın** və ya digər hadisələr nəticəsində **zədələnməsi**, **məhv olması**, yaxud hər hansı formada **itkisi** ilə bağlı dəyən zərərin əvəzinin ödənilməsini nəzərdə tutur.

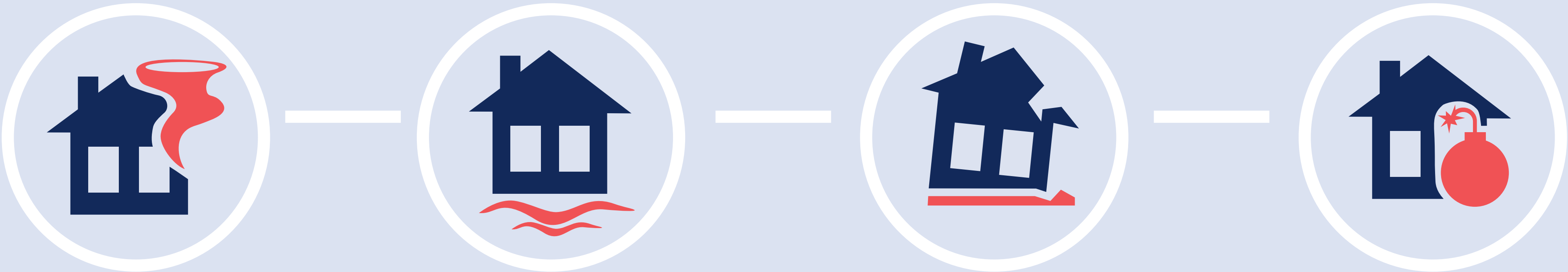

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI İQTİSADİ İSLAHATLARIN TƏHLİLİ
VƏ KOMMUNİKASİYA MƏRKƏZİ

DAŞINMAZ ƏMLAKIN İCBARİ SIĞORTASI NƏYİ NƏZƏRDƏ TUTUR?

1666-cı ildə Londonda on üç mindən çox evin yanmasına səbəb olan böyük yanğından sonra, 1681-ci ildə iqtisadçı **Nikolas Barbon** tərəfindən daşınmaz əmlakın sığortalanması sistemi yaradıldı.

Bu gün dünyanın **bütün inkişaf etmiş ölkələrində** mənzillərin **90 faizə** qədəri əmlak sığortasına cəlb olunur.

Daşınmaz əmlakın icbari sığortası **Britaniya**, **Türkiyə**, **Belarus** və **Banqladeşdə** tətbiq olunur.

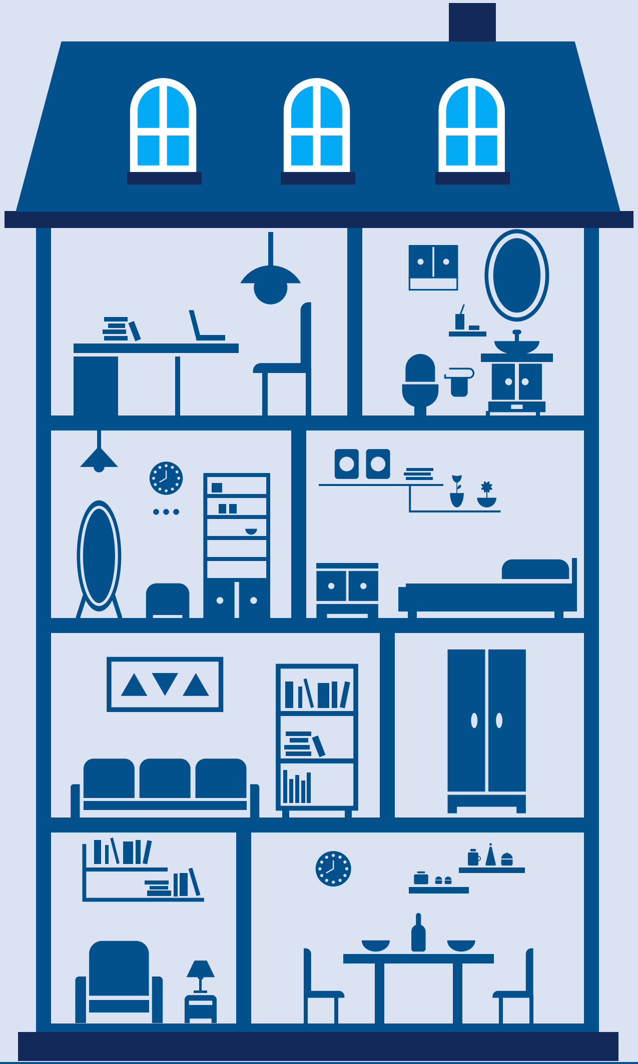

DAŞINMAZ ƏMLAKIN SIĞORTALANMASI TARİXİ VƏ TƏTBİQİ

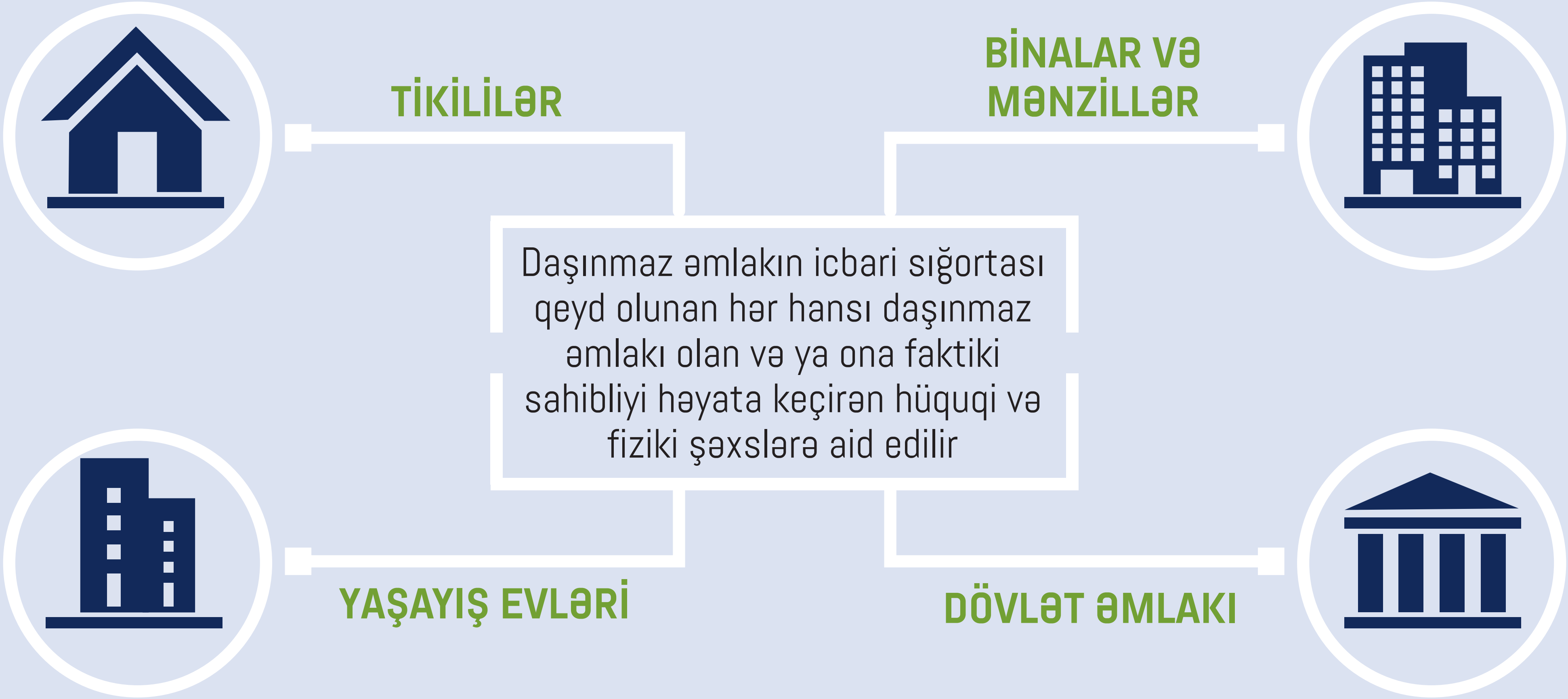

Özbaşına tikinti sayılan daşınmaz əmlak, **sökülməsi barədə qərar qəbul edilmiş**, eləcə də , **tikintisi başa çatmayan** və **qəzalı vəziyyətdə** olan daşınmaz əmlak **icbari sığortaya cəlb olunmur**. Eyni zamanda, **yaşayış binasının qeyri-yaşayış sahələrinin** icbari sığorta etdirilməsi tələb olunmur.

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI İQTİSADİ İSLAHATLARIN TƏHLİLİ VƏ KOMMUNİKASİYA MƏRKƏZİ

DAŞINMAZ ƏMLAKIN İCBARİ SIĞORTASI KİMLƏRƏ AİDDİR

TƏMİNAT VERİR

- divar, tavan və döşəməyə dəyən zərərlərə
- daşınmaz əmlakın konstruktiv elementlərinə
- qapı və pəncərə konstruksiyalarına(şüşələr daxil)
- su, kanalizasiya və qaz təchizatına
- istilik sisteminə aid borulara
- rabitə, elektrik və digər naqillərinə
- bəzək elementlərinə
- bütün növ xarici, yaxud daxili mala və suvaq işlərinə

TƏMİNAT VERMİR

- pul, qiymətli kağızlar, qiymətli metallar və qiymətli daşlara
- sənət əsərləri, patentlər, sənədlər, kitablar və yazılara
- mənəvi zərərə
- cərimə, dəbbə pulu, peniya ödəməsinə

SIĞORTA HADİSƏSİ HESAB OLUNUR

- Yanğın, ildırım düşməsi
- Təbii fəlakətlər - zəlzələ, vulkan, fırtına, qasırğa, tufan, dolu, sel, daşqın, leysan, yer sürüşməsi
- Məişətdə və istehsalatda istifadə olunan qazın partlayışı
- Su, istilik, kanalizasiya kəmərlərinin və yanğın söndürmə sistemlərinin qəzası
- Qonşu tikililərdən daxil olan su nəticəsində subasma

- Üçüncü şəxslərin tərəfindən dəyən zərər (zədələnmə, məhv olma, itki)
- Hər hansı predmet tərəfindən dəyən zərər
- Elektrik naqillərində qısa qapanma
- Yerüstü nəqliyyat vasitəsinin dəyməsi
- Buxar qazanlarının, qaz anbarlarının, qaz kəmərlərinin, maşınların, aparatların və s. partlayışı

SIĞORTA HADİSƏSİ HESAB OLUNMUR

- İstehsalat məqsədləri üçün tətbiq olunan istehsal alovunun təsiri nəticəsində dəyən zərər
- Hadisə zamanı və ya hadisədən sonra əmlakın oğurlanması
- Hərbi əməliyyatlar
- Radioaktiv çirklənmə kimi hadisələr
- Sığortalının hadisə baş verdiyi zaman dəyən zərərin azaldılması üçün qəsdən heç bir addım atmadığı hallar

- Sığortalının əmlaka qəsdən zərər vurması (qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş məsuliyyəti istisna edən hallar xaric)
- Hadisə barədə məlumatın gec və ya lazımi qaydada verilməməsi
- Terrorçuluq
- Qrunt sularının səviyyəsinin dəyişməsi
- Boruların şaxta vurma, aşınma və ya təmir zamanı zədələnməsi

Sığorta şirkətinin seçilməsi - Daşınmaz əmlakın faktiki sahibi icbari sığorta müqaviləsi bağlamaq üçün daşınmaz əmlakın icbari sığorta növünün aparılmasına icazəsi olan hər hansı sığortaçını seçməkdə sərbəstdir.

İcbari sığorta müqaviləsinin bağlanması - İcbari sığorta müqaviləsi yalnız "İcbari sığortalar haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununda nəzərdə tutulmuş informasiya sistemi vasitəsilə bağlandığı və həmin sistemin informasiya ehtiyatında mövcud olduğu halda etibarlıdır.

Daşınmaz əmlakın icbari sığortası Şəhadətnaməsinin hazırlanması - Şəhadətnamədə həm sığortalı, həm də sığortaçı tərəflərin məlumatları, daşınmaz əmlaka dair məlumatlar, o cümlədən, sığorta şərtləri öz əksini tapır.

Şəhadətnamə blankının çap etdirilməsi - İcbari Sığorta Bürosunun (Büro) sifarişi ilə sığortaçının vəsaiti hesabına xüsusi lisenziyalı mətbəədə çap etdirilir.

Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin Dövlət Sığorta Nəzarəti Xidmətinə (Xidmət) məlumatın ötürülməsi - Çap olunmuş şəhadətnamə blanklarının seriya və nömrələri barədə məlumatlar 3 iş günü müddətində Büro tərəfindən Xidmətə ötürülür.

*Daşınmaz əmlakın icbari sığortalanması zamanı yalnız **şəxsiyyət vəsiqəsi** və **Əmlakın Dövlət reyestrindən çıxarışı** tələb olunur.

Sığortalı bağladığı icbari sığorta müqaviləsinin mövcudluğu barədə mobil telefon və internet vasitəsilə (**https://services.isb.az/Property/CheckValidity.aspx#pbody**) bilgi ala və həmin müqavilədə əks olunan məlumatları əldə edə bilər.

Onlayn sığorta kalkulyatoru vasitəsilə sığorta məbləği, sığorta haqqı, azadolma məbləği rahatlıqla hesablanır **https://isb.az/sigorta-kalkulyatoru/**

Sığortalı bağlanmış icbari sığorta müqaviləsi üzrə hüquqlarının pozulduğunu hesab etdiyi hallarda Xidmətə şikayət edə bilər.

	SIĞORTA MƏBLƏĞİ (AZN)	(AZN) AZAD OLMA MƏBLƏĞİ	SIĞORTA HAQQI (AZN, illik)
BAKI	25 000	250	50
GƏNCƏ, SUMQAYIT, NAXÇIVAN	20 000	200	40
DİGƏR YAŞAYIŞ MƏNTƏQƏLƏRİ	15 000	150	30

* **Sığorta məbləği** - hadisə baş verən zaman sığortalıya ödənilən **maksimal ödəniş**. Sığorta məbləğini artırmaq üçün vətəndaş əlavə olaraq könüllü sığorta etdirə bilər.

Azadolma məbləği - sığorta hadisəsi zamanı **sığortalıya ödənilən məbləğdən çıxılan hissə** (zərər azadolma məbləğinə bərabər və ya ondan az olduqda bu məbləğ ümumi zərərdən çıxıldığı üçün sığortalıya heç bir ödəniş ödənilmir).

Sığorta haqqı - yaşayış evlərinə və mənzillərə münasibətdə sığorta məbləğinin **0,2 faizindən** artıq olmamalıdır **(25000x0.2%= 50)**.

DİGƏR DAŞINMAZ ƏMLAKIN İCBARİ SIĞORTASI ÜZRƏ SIĞORTA MƏBLƏĞLƏRİ

SIĞORTA MƏBLƏĞİ	TİKİLİLƏR VƏ BİNALAR	QEYRİ-YAŞAYIŞ SAHƏLƏRİ
	Əmlakın yerləşdiyi yerdə eyni cür tikilinin və binanın inşasının bərpa (materialların köhnəlmə əmsalı və əmlakın texniki vəziyyəti nəzərə alınır) dəyəri məbləğində.	Əmlakın yerləşdiyi yerdə eyni cür və həmin texniki vəziyyətdə olan əmlakın orta bazar dəyəri məbləğində.

* Digər daşınmaz əmlakın icbari sığortası üzrə azadolma məbləği müvafiq icbari sığorta müqaviləsində razılaşdırılır.

Hadisə baş verdikdə sığorta şirkətinə və aidiyyati üzrə müvafiq dövlət orqanlarına **dərhal məlumat verilməsi**

Daşınmaz əmlakın sonrakı **itkilərinin qarşısının alınması** üçün zəruri tədbirlərin görülməsi

Zərər dəymiş əmlakın sığorta şirkəti ona baxış keçirənədək hadisədən **dərhal sonrakı vəziyyətdə** (təmir və ya bərpa etdirilmədən) **saxlanılması** (İstisnalar: Zərərin qarşısının alınması üçün əmlakın hadisədən sonrakı vəziyyətinin dəyişməsi, məlumatlandırıldıqdan 5 gün müddətində sığorta şirkəti tərəfindən zərər dəymiş əmlaka baxış keçirilməməsi və əmlakın hadisədən dərhal sonrakı vəziyyətdə saxlanmamasına dair sığorta şirkətinin yazılı razılığının olması)

Zərər dəymiş daşınmaz əmlaka baxış keçirilməsi üçün **sığorta şirkətinin nümayəndələrinə şərait yaradılması**, tələb olunan məlumat və sənədlərin onlara təqdim olunması

Sığorta şirkətinin nümayəndəsinin **təlimatlarına riayət edilməsi**

Hadisə barədə şifahi məlumatın verildiyi vaxtdan **3 iş günü** ərzində **yazılı sığorta tələbinin** sığorta şirkətinə təqdim edilməsi

HADİSƏ BAŞ VERDİKDƏ ATILMALI OLAN ADDIMLAR

- Gözlənilməz hadisələrin əmlaka vurduğu **zərər sığorta şirkəti tərəfindən qarşılanacaq**.
- Maddi itkiyə məruz qalmış vətəndaşın yaranan problemlərin mənfi təsiri ilə **mənəvi və psixoloji sarsıntı** yaşamasının da qarşısı alınmış olacaq.
- Azərbaycanda daşınmaz **əmlakın sığortalanması prosesini kütləviləşdirəcək**.
- Qlobal trendlərə uyğunlaşmaq üçün praktik **təlim rolunu oynayacaq**.
- Vətəndaşlar arasında bu sahə üzrə **məlumatlılığın artmasına** gətirib çıxaracaq.
- **Sığorta mədəniyyətinin formalaşmasına** səbəb olacaq.
- Vətəndaşların risk idarə etmək vərdişlərinin yaranması fonunda **könüllü sığortanın tətbiqi** də **genişlənəcək**.
- Ünvanlı dövlət sosial yardımı almaq hüququna malik olan **aztəminatlı ailələrə** məxsus yaşayış evlərinin və mənzillərin icbari sığortası üzrə sığorta haqları **dövlət büdcəsinin vəsaitləri hesabına ödəniləcək**.

Azərbaycan Respublikası İqtisadi İslahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzi

iqtisadiislahat.org
ereforms.org
ecoreform.az
Bakı, Yasamal rayonu, Landau küçəsi 16, AZ 1073
Tel.: (+ 994) 12 521 25 35
info@ereforms.org